

Analiza exegetică unui text narativ din evangheliile sinoptice MARCU 6.30-44

1. DESCRIEREA CONTEXTULUI

A) CONTEXTUL ISTORIC, SOCIAL ȘI CULTURAL AL TEXTULUI

- Exegetul are în vedere aici acele informații privitoare la lumea în care trăiau personajele textului, nu destinatarii acestuia (biserica romană, în cazul Evangheliei lui Marcu).
- Vor fi notate aspecte istorice, geografice și culturale privitoare la personajele textului.

B) CONTEXTUL TEOLOGIC AL TEXTULUI

- Exegetul are în vedere aici acele date privitoare la:
 - o Destinatarii textului
 - o Scopurile teologice urmărite de autor, care conferă scrierii sale anumite particularități teologice. Contextul teologic va fi descris de la general, la particular: de la scopurile și particularitățile teologice ale scrierii biblice, către importanța teologică a textului supus analizei.
- Destinatarii inițiali ai textului sunt foști păgâni.
- Principalele scopuri teologice ale scriitorului biblic sunt:
 - o Demonstrarea faptului că Isus este adevăratul Împărat, folosindu-se în mod special de relatări ale acțiunilor Mântuitorului;
 - o Descrierea adevăratei ucenicii creștine, care este caracterizată de slujire sacrificială (vezi 10.45).
- Importanța episodului este dată și de faptul că este singurul miracol relatat în toate cele patru evanghelii (Mat 14.13-21; Lc 9.10-17; Ioan 6.1-15).
- Textul marcanic este replica nou-testamentară a episoadelor din Vechiul Testament în care Israelul înfometat este săturat prin interveția supranaturală a lui Dumnezeu (Exod 16; 2 Regi 4.42-44).
- Isus oferă ospățul mesianic prefigurat în aceste episoade veterotestamentare, ospăț care hrănește nu doar pentru viața biologică, ci, mai mult decât atât, pentru viața veșnică.

C) CONTEXTUL LITERAR AL TEXTULUI

i. Genul literar din care face parte

- Narațiune

ii. Locul său în scrierea biblică

- Episodul relatat apare imediat după întoarcerea apostolilor dintr-o misiune făcută pentru Împărăția lui Dumnezeu. Cititorul se poate aștepta ca acest episod să descrie tot o lucrare de slujire, săvârșită pentru Împărăția lui Dumnezeu.
- Episodul descris este plasat după ospățul lui Irod Antipa, pentru a se arăta că dacă lumea are ospețele ei, Hristos își cheamă ucenicii la ospețele Lui.
 - o La ospățul lui Irod participă doar elitele societății, pe când ospățul lui Isus le este accesibil tuturor celor doritori.
 - o Ospățul lui Irod are drept scop afișarea fastului său, pe când ospățul lui Isus are drept scop slujirea semenilor.
 - o Ospățul lui Irod se soldează cu o crimă, ospățul lui Isus se termină cu hrănirea mulțimii.

2. ANALIZA VERSETELOR DIN TEXT

- **V. 30** – apostolii l-au spus tot ce făcuseră și ce învățaseră pe oameni. Principalele sarcini apostolice sunt:
 - o slujirea oamenilor prin puterea supranaturală primită de la Dumnezeu și...
 - o transmiterea adevărului revelat, prin învățătură.
- **V. 31** – nevoia de odihnă a apostolilor veniți din slujire este legitimă. În anumite circumstanțe, ucenicul creștin nu are timp nici pentru nevoile sale de bază („nu avea timp nici să mănânce”).
- **V. 33** – oamenii au alergat către ei – prezența lui Isus este irezistibilă. Oamenii resimt nevoia disperată de împlinire.
- **V. 34** – Reacția lui Isus
 - o Isus vede starea spirituală a poporului – ca o turmă fără păstor
 - Nehrănită spiritual
 - Neprotejată de pericole spirituale (vezi Ezechiel 34.1-6)
 - o Isus simte milă pentru popor.
 - o Isus slujește poporul – „a început să-i învețe multe lucruri”. Slujirea de bază este hrănirea poporului cu Cuvântul revelat al lui Dumnezeu.
- **V. 37**
 - o „Dați-le voi să mănânce!” – Ucenicii sunt chemați să împărtășească misiunea Domnului lor de a sluji poporul.

- Răspunsul ucenicilor este unul negustoresc. Ei nu pot anticipa măreția soluției miraculoase a lui Isus. Lucrările pe care Dumnezeu dorește să le săvârșească prin ucenicii slujitori depășesc imaginația acestora.
- **V. 39** – „să-i așeze pe toți” – să-i pună la masă.
- **V. 40** – „în cete” (gr. *prasiái prasiái*), lit. „straturi straturi”. Isus este Regele care pune rânduială în poporul lui Dumnezeu în vederea desfășurării ospățului mesianic. Se înțelege de aici că rânduiala este absolut necesară pentru săvârșirea lucrării lui Dumnezeu în condiții optime. În Scripturile VT, Dumnezeu este Creatorul care face ordine în haos (vezi Ps 19.1-6; Ps 104). Neorânduiala este potrivnică desfășurării planului divin.
- **V. 41**
 - „și-a ridicat ochii spre cer” – Isus îl recunoaște pe Tatăl ca dătător al tuturor bunurilor.
 - „le-a dat ucenicilor, ca ei să le împartă norodului” – Isus le împarte resursele ucenicilor, făcându-i părtași la lucrarea Sa de Mesia slujitor. Scopul cu care Isus le împarte resursele sale ucenicilor este ca ei să le dea mai departe mulțimilor. „Atunci când cineva oprește pâinea pentru el însuși, alții încep să flămânzească” (Dietrich Bonhoeffer, *Viața împreună*, p. 59).
- **V. 42** – ospățul mesianic își atinge scopul. „Au mâncat **toți** și **s-au săturat**”.

3. TRADUCEREA TEXTULUI

- Textul nu prezintă probleme traductologice notabile.

4. STRUCTURA TEXTULUI

- I. Isus își cheamă ucenicii la odihnă, după slujire (v. 30-32)
- II. Isus și ucenicii sunt solicitați de poporul flămând (v. 33)
- III. Isus satură poporul flămând (v. 34-44)
 - a. Isus îi învață pe oameni voia lui Dumnezeu (v. 34)
 - b. Isus le oferă oamenilor pâinea lui Dumnezeu (v. 35-44)
 - i. Chemarea ucenicilor la slujire (v. 35-37)
 - ii. Participarea ucenicilor la slujire (v. 38-41)
 - iii. Hrănirea miraculoasă a mulțimii (v. 41-44)

5. IDEEA EXEGETICĂ A TEXTULUI

- *Isus este Regele mesianic care, prin slujirea Sa, astâmpără foamea noului Israel, iar ucenicii Lui participă la această lucrare prin slujirea lor.*

BIBLIOGRAFIE

EDIȚII ALE BIBLIEI

Novum Testamentum Graece, NA₂₈
Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu
Holy Bible, New Revised Standard Version

COMENTARIILE BIBLICE

Bădiliță, Cristian, *Evangelia după Marcu*, București, Adevărul, 2012.
Edwards, J. R., *The Gospel according to Mark* (The Pillar New Testament Commentary), Eerdmans, Grand Rapids, 2002.

LEXICOANE, DICȚIONARE EXEGETICE ȘI DICȚIONARE BIBLICE

Arndt, W.; **Danker**, F. W.; **Bauer**, W. & **Gingrich**, F. W., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, sixth edition, Chicago, University of Chicago Press, 2000 (BDAG).

ALTE SURSE

Bonhoeffer, Dietrich, *Viața împreună*, trad. Ligia Talos, Cluj-Napoca, Logos, 2015.

1. DESCRIEREA CONTEXTULUI

A) CONTEXTUL ISTORIC, SOCIAL ȘI CULTURAL AL TEXTULUI

- *Date istorice, geografice și culturale privitoare la personajele textului.* Acțiunea se petrece în Galileea, sugerându-se astfel că planul lui Dumnezeu depășește granițele teritoriilor cu majoritate iudaică, întreprându-se și către neamuri (vezi trezirea Samariei din cap. 4).

B) CONTEXTUL TEOLOGIC AL TEXTULUI

- *Date privitoare la destinatarii scrierii și la scopurile și trăsăturile teologice ale scrierii.*
- Evanghelia după Ioan este una dintre scrierile târzii din Noul Testament (aprox. 90-100 d.Hr.).
- Destinatarii sunt creștini din Asia Mică, ce se confruntau cu pericolul ereziilor (gnostice).
- Principalul scop teologic al scriitorului biblic este demonstrarea coexistenței celor două naturi în persoana Domnului Hristos. Este accentuată mai ales divinitatea lui Isus.
 - o Așadar, hristologia lui Ioan, ca toată teologia evangheliei sale, de altfel, este una înaltă. Anumite detalii din text pot avea înțeles teologic profund.
- Textul prezintă unul dintre miracolele menite să dovedească dumnezeirea lui Isus Hristos.
- Episodul este narat în toate cele patru evanghelii din Noul Testament.

C) CONTEXTUL LITERAR AL TEXTULUI

i. Genul literar al textului

- Narațiune (miracol)

ii. Locul său în scrierea biblică

- Episodul apare după un miracol de vindecare, care generează o discuție teologică (cap. 5).
- Și miracolul înmulțirii pâinilor generează unul dintre cele mai lungi discursuri din Evanghelia lui Ioan, cel legat de pâinea venită din cer.

- Așadar, contextul este unul euharistic. Ioan intenționează să-L prezinte pe Hristos ca pâine venită din cer, prin care ne hrănim pentru viața veșnică.

2. ANALIZA VERSETELOR DIN TEXT

- **V. 3** – muntele, locul pustiu și poporul adunat amintesc de Exod. Evanghelistul arată că, asemenea lui Moise, Isus urmează să hrănească în mod miraculos poporul lui Dumnezeu, în vederea trăirii unei vieți izbăvite de sub tirania răului. În lumina discursului de după acest episod, cititorii trebuie să înțeleagă că, spre deosebire de mana dată de Moise în deșert, Hristos oferă hrana cea pentru veșnicie, adică pe Sine însuși (6.31-59).
- **V. 4** – menționarea Paștelui atrage atenția asupra hranei izbăvirii (Exod 12), iar cititorul trebuia să înțeleagă că Hristos este adevărata hrană pascală, cu care omul se hrănește pentru o nouă viață.
- **V. 5** – „De unde avem să cumpărăm ...?” – Dacă în evangheliile sinoptice ucenicii au inițiativa hrănirii oamenilor, iar Isus face minunea din milă pentru popor (Mc. 6.34), la Ioan Isus are inițiativa hrănirii poporului. Scopul Său este acela de a-și arăta puterea dumnezeiască, dându-le oamenilor atât hrana atât pentru viața prezentă, cât și pentru viața veșnică.
- **V. 7**
 - Răspunsul lui Filip semnifică neputința umană de a percepe realitatea nevăzută a planului divin. De aceea, el nu anticipează miracolul. Evanghelistul arată astfel că acolo se petreceau lucruri mai presus de puterile omenești.
 - Două sute de dinari – suma nu este chiar mică, dar este și inutilă într-un loc deșert, și insuficientă. Criza devine contextul unui miracol.
- **V. 9** – pâini de orz – hrana modestă a săracului. Cu cât resursele sunt mai modeste, cu atât miracolul puterii dumnezeiești este mai evident.
- **V. 10** – „spuneți oamenilor să șadă” – poziția semilungit în care se lua masa, după obiceiul iudaic al acelei epoci. Este, deci, o chemare la masă.
- **V. 12** – „s-au săturat” – Hristos este singurul care dă hrana cea îndestulătoare pentru suflet. Doar el poate împlini făptura umană.
- **V. 14-15** – În fața entuziasmului greșit al mulțimii Isus se retrage singur, fugind astfel de ispita puterii politice. El știe că mulțimile nu au perceput înțelesul teologic al minunii (vezi v. 26-27).

3. TRADUCEREA TEXTULUI

- v. 9 – ὀψάρια (*opsária*) – porții de pește.

4. STRUCTURA TEXTULUI

- I. Isus trece de cealaltă parte a mării (v. 1-4)
- II. Isus ridică problema hrănirii poporului (v. 5-6)
- III. Ucenicii caută soluții umane pentru hrănirea poporului (v. 7-9)
- IV. Isus hrănește miraculos poporul (v. 10-13)
 - a. Chemarea lui Isus la ospățul dumnezeiesc (v. 10)
 - b. Împărțirea hranei dumnezeiești (v. 11)
 - c. Dovada incontrovertibilă a minunii dumnezeiești (v. 12-13)
- V. Isus se retrage din cauza lipsei de înțelegere a poporului (v. 14-15)

5. IDEEA EXEGETICĂ A TEXTULUI

- *Isus este cel care îi împarte noului Israel hrana cea nepieritoare pentru dobândirea vieții veșnice.*

BIBLIOGRAFIE

EDIȚII ALE BIBLIEI

Novum Testamentum Graece, NA₂₈
Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu
Holy Bible, New Revised Standard Version

COMENTARIILE BIBLICE

Bădiliță, Cristian, *Evanghelia după Ioan*, București, Curtea Veche, 2010.
Scrima, André, *Comentariu integral la Evanghelia după Ioan*, trad. Monica Broșteanu și Anca Manolescu, București, Humanitas, 2008.

LEXICOANE, DICȚIONARE EXEGETICE ȘI DICȚIONARE BIBLICE

Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman, Tremper C. (eds.), *Dicționar de imagini și simboluri biblice*, Oradea, Casa Cărții, 2014.

ALTE SURSE

Carson, D.A.; Moo, Douglas J., *Introducere în Noul Testament*, trad. Dinu Moga, Oradea, Făclia, 2007.

1. DESCRIEREA CONTEXTULUI

A) CONTEXTUL ISTORIC, SOCIAL ȘI CULTURAL AL TEXTULUI

- *Date istorice, geografice și culturale privitoare la personajele textului. În cazul pildelor trebuie cunoscute acele obiceiuri și concepții ale epocii în care a fost rostită pilda, care le erau familiare ascultătorilor.*
- Omul bogat este un latifundiar, care dă ogoare în arendă și colectează apoi veniturile, din care o parte li se cuvine arendașilor.
- Ispravnicul este un administrator care trebuie să țină socotelile datoriilor pe care arendașii le au față de stăpânul său.
- Administratorul se face vinovat de „neglijență în serviciu”, iar latifundiarul decide să-l concedieze.

B) CONTEXTUL TEOLOGIC AL TEXTULUI

- *Date privitoare la destinatarii scrierii și la scopurile și trăsăturile teologice ale scrierii.*
- În evanghelia sa, Luca prezintă un interes special pentru latura socială și cea materială a mântuirii.
- Pildele cu învățături ce vizează aceste domenii apar doar la Luca: Pilda bogatului și a lui Lazăr, pilda ispravnicului necredincios, pilda bogatului căruia i-a rodit țarina și pilda samariteanului. Acestea sunt toate pilde încadrate de cercetători în categoria povestirilor ilustrative (vezi mai jos genul literar).

C) CONTEXTUL LITERAR AL TEXTULUI

i. Genul literar al textului

- Parabolă. Se recomandă folosirea unor surse care tratează însușirile literare caracteristice acestui gen literar și principiile hermeneutice specifice.
 - o Tipul de parabolă în care se încadrează parabola ispravnicului necredincios. Parabolele au fost împărțite în: similitudini, povestiri ilustrative, parabole propriu-zise și alegorii. Pilda ispravnicului necredincios este o povestire ilustrativă, adică o povestire în care personajele sunt fie exemple de urmat, fie exemple negative.
 - o Trăsături caracteristice:

- Povestirile ilustrative sunt folosite pentru a-i îndemna pe ascultători să întreprindă anumite acțiuni.
- Cititorul trebuie să știe că, deși îndeamnă la acțiune, învățătura unei astfel de pilde nu este întotdeauna morală. Este și cazul pildei ispravnicului necredincios.
- Principii hermeneutice specifice:
 - O atenție sporită trebuie acordată deznodământului sau moralei pildei, care sugerează și decizia sau acțiunea așteptate din parte ascultătorului.
 - Morala pildei ne ajută să înțelegem că învățătura ei nu este morală, ci eshatologică. Ea trimite la o acțiune în vederea pregătirii pentru *parousia*, dar nu la exemplul moral al personajului principal.

ii. Locul său în scrierea biblică

- Pilda începe cu expresia: „Era un om bogat” (v. 1). Pericopa următoare începe cu precizarea: „Fariseii, care erau iubitori de bani...” (v. 14). Ultima pericopă din capitolul 16, tot o parabolă, începe cu aceeași formulă introductivă ca și parabola ispravnicului: „Era un om bogat” (v. 19). Înțelegem de aici că învățătura acestui capitol este privitoare la bogățiile materiale.

2. ANALIZA VERSETELOR DIN TEXT

- Comentariile exegetice sunt de ajutor în interpretarea pildelor mai cu seamă pentru înțelegerea datelor de context cultural.
- Pentru înțelegerea teologiei parabilei, se recomandă folosirea comentariilor mai teologice, care reliefează ideile teologice majore ale pildei, și a monografiilor în care sunt interpretate pildele Mântuitorului.
- **V. 1** – ispravnic (administrator) – învățătura pildei are să fie despre administrarea bunurilor materiale.
- **V. 2** – „Dă-ți socoteala” – un alt indiciu al **accentului eshatologic al pildei**. Se are în vedere un avertisment cu privire la vremea socotelilor, adică la Judecata finală.
- **V. 3-4** – „Ce am să fac?” – timpul viitor (**eshatologic**). Administratorul este înțelept prin aceea că este prevăzător. El acționează în prezent anticipând viitorul. El se pregătește pentru vremea în care va da socoteală și nu va mai avea ceea ce are în prezent.
- **V. 5-7** – administratorul își asigură viitorul acordând favoruri din resurse care nu-i aparțin. El este generos, dar nu dăruiește din ale lui.
 - V. 6 – 100 bați. 1 bat = 34-45 litri (aprox. 40 l). Datoria – aprox. 4 000 litri de ulei

- V. 7 – 100 kori. 1 kor = 10 bați (aprox. 400 kg). Datoria – aprox. 40 000 kg. grâu
- **V. 8**
 - „Stăpânul l-a lăudat pe ispravnicul nedrept” – o afirmație deconcertantă, în cazul în care cititorul comite greșeala de a interpreta textul ca pe o învățătură morală.
 - Stăpânul l-a lăudat pe administrator nu pentru înșelăciune, ci pentru chibzuința cu care a acționat (*phronimōs epoiēsen*).
 - Învățătura textului este eshatologică. Așadar, chibzuința administratorului constă în faptul că a administrat în prezent, cu gândul la viitor. A administrat acum, când are funcția, pregătindu-se pentru vremea în care nu o va mai avea.
 - Fiii veacului prezent sunt mai înțelepți decât fiii luminii tocmai pentru că primii sunt iscușiți în a-și asigura viitorul, pe când aceștia din urmă nu se gândesc la eshaton atunci când își administrează bunurile. Ei tind să trăiască pentru avere, în loc s-o folosească pentru a-și asigura răsplătirile veșnice.
- **V. 9**
 - „Faceți-vă prieteni” – exprimare în termenii metaforici ai pildei a imperativului „Pregătiți-vă!”
 - „Bogățiile nedrepte” sau „ale nedreptății” (*tēs adikias*) – Nu este vorba despre bogății câștigate prin nedreptate. Sunt numite „ale nedreptății” fiindcă nu sunt adevăratele bogății, ci sunt bogățiile acestui veac nedrept. Bogățiile veacului viitor sunt altele, cele spirituale.
 - „atunci când veți muri” – o nouă dovadă că **învățătura textului este eshatologică.**
 - „să vă primească în corturile veșnice” – expresie care amintește de locașul Împărăției lui Dumnezeu (cf. Apoc 13.6; 21.3). Limbajul apocaliptic (eshatologic) nu trebuie interpretat literal. Nu trebuie înțeles de aici că în Împărăția lui Dumnezeu vor exista corturi, nici că acolo unii vor fi găzduiți de alții.
- **V. 10** - „cele mici” sunt cele materiale, iar „cele mari” sunt cele ale Împărăției lui Dumnezeu.
- **V. 11**
 - „bogățiile nedrepte” – bogățiile veacului nedreptății (vezi v. 9)
 - „adevăratele bogății” – cele ale Împărăției lui Dumnezeu.

- *Dacă nu ați gestionat corect bogățiile prezente, cine vi le va da pe cele eshatologice?*

- **V. 12**

- „al altuia” – bogățiile nu sunt ale noastre, ci ale lui Dumnezeu. Ele ne-au fost date spre administrare.
- „al vostru” – răsplata eternă.
 - Dacă nu gestionați corect avuțiile prezente ale lui Dumnezeu, cum veți ști să gestionați răsplata voastră în Împărăția lui Dumnezeu?
- Antiteza dintre „al altuia” și „al vostru” este doar aparentă. În realitate, ceea ce va fi „al nostru” în eshaton va fi tot al lui Dumnezeu, dar răsplata noastră va consta în administrarea lucrurilor Împărăției lui Dumnezeu (vezi Lc. 19.17, 19; Apoc 5.10; 20.5; 22.5)

- **V. 13**

- „Nicio slugă nu poate sluji la doi stăpâni” – nu putem fi neutri față de avuțiile materiale. Fie le vom sluji lor, iar pe Dumnezeu îl vom necinsti, fie îi vom sluji lui Dumnezeu, iar avuțiile le vom folosi.
- Chemarea la decizie: Credinciosul va trebui să decidă pentru cine trăiește – pentru Dumnezeu sau pentru bani. Slujirea lui Dumnezeu se va vedea și în maniera de a gestiona finanțele. Ucenicul care trăiește pentru Dumnezeu nu va deveni robul banilor, ci-i va administra astfel încât să-și asigure răsplata din partea lui Dumnezeu.

3. TRADUCEREA TEXTULUI

- Textul nu ridică probleme traductologice.

4. STRUCTURA TEXTULUI

I. Narațiunea pildei (v. 1-8)

- a) Administratorul primește vestea concedierii (v. 1-2)
- b) Administratorul își face planuri pentru ce va urma după concedierea sa (v. 3-4)
- c) Administratorul își pregătește în prezent viitorul de după concedierea sa (v. 5-7)
- d) Administratorul este lăudat pentru chibuința cu care și-a asigurat viitorul de după concediere (v. 8)

II. Morala pildei (v. 9-13)

- a) Administrarea bunurilor prezente pentru primirea celor viitoare (v. 9-12)

b) Administrarea bunurilor prezente ca slujire – a lui Dumnezeu sau a avuțiilor (v. 13)

5. IDEEA EXEGETICĂ A TEXTULUI

- **Varianta 1:** *Credinciosul este chemat să-l slujească lui Dumnezeu cu avuțiile sale, pentru ca în Împărăția lui Dumnezeu să primească adevăratele avuții.*
- **Varianta 2:** *Credinciosul este chemat să administreze avuțiile prezente ale lui Dumnezeu, de așa manieră încât să primească răsplătirile viitoare din partea lui Dumnezeu.*

BIBLIOGRAFIE

EDIȚII ALE BIBLIEI

Novum Testamentum Graece, NA₂₈
Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu
Holy Bible, New Revised Standard Version

COMENTARIILE BIBLICE

Bădiliță, Cristian, *Evanghelia după Luca*, București, Vremea, 2016.
Stein, Robert H., *Luke* (The New American Commentary, Nashville, Broadman & Holman, 1992.

LEXICOANE, DICȚIONARE EXEGETICE ȘI DICȚIONARE BIBLICE

Snodgrass, K. R., „Parabolă”, în Reid, Daniel G. (ed.), *Dicționarul Noului Testament*, Oradea, Casa cărții, 2009.
*** „Pildă”, în Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman, Tremper C. (eds.), *Dicționar de imagini și simboluri biblice*, Oradea, Casa Cărții, 2014.

1. DESCRIEREA CONTEXTULUI

A) CONTEXTUL ISTORIC, SOCIAL ȘI CULTURAL AL TEXTULUI

- *Date istorice, geografice și culturale privitoare la personajele textului. În cazul pildelor trebuie cunoscute acele obiceiuri și concepții ale epocii în care a fost rostită pilda, care le erau familiare ascultătorilor.*
- Tatăl putea împărți averea fiilor fie prin testament, fie în timpul vieții. În narațiunea pildei, se vorbește despre a doua situație.

B) CONTEXTUL TEOLOGIC AL TEXTULUI

- *Date privitoare la destinatarii scrierii și la scopurile și trăsăturile teologice ale scrierii.*
- Vezi prelegerea anterioară. Trebuie subliniat în mod deosebit interesul lui Luca pentru primirea celor marginalizați de către Isus.

C) CONTEXTUL LITERAR AL TEXTULUI

i. Genul literar al textului

- Parabolă. Istorisire ilustrativă. Vezi prelegerea anterioară.

ii. Locul său în scrierea biblică

- Pilda este ultima dintr-o serie de 3 pilde pe care Domnul Isus le rostește ca răspuns la cârtirile fariseilor legate de atitudinea Sa binevoitoare față păcătoși.
- Prima – pilda oii pierdute – se încheie cu chemarea entuziastă a păstorului care și-a găsit oaia ce fusese pierdută: „Bucurați-vă împreună cu mine, căci mi-am găsit oaia care fusese pierdută.” (Lc 15.6). Morala este că „va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește, decât pentru nouăzeci și nouă de oameni dreți, care n-au nevoie de pocăință.” (v. 7). A doua – pilda drahmei pierdute – se încheie cu invitația pe care femeia ce și-a găsit dragma le-o adresează prietenelor și vecinilor ei: „Bucurați-vă împreună cu mine, căci am găsit dragma pe care o pierdusem.” (v. 10). Morala este aceeași: „este bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un singur păcătos care se pocăiește.” (v. 10). Pilda fiului risipitor se încheie și ea cu îndemnul tatălui la bucurie: „trebuia

să ne veselim și să ne bucurăm, pentru că acest frate al tău era mort, și a înviat, era pierdut, și a fost găsit.” (v. 32).

2. ANALIZA VERSETELOR DIN TEXT

- Comentariile exegetice sunt de ajutor în interpretarea pildelor mai cu seamă pentru înțelegerea datelor de context cultural.
- Pentru înțelegerea teologiei parabolei, se recomandă folosirea comentariilor mai teologice, care reliefează ideile teologice majore ale pildei, și a monografiilor în care sunt interpretate pildele evanghelice.
- **V. 13**
 - „a plecat într-o țară îndepărtată” – dorința celui care îl părăsește pe Dumnezeu să plece cât mai departe de prezența Tatălui ceresc.
 - „și-a risipit averea” – cel care se îndepărtează de Dumnezeu risipește, chiar dacă i se pare că adună.
- **V. 14** – „foamete mare”, „să ducă lipsă” – expresii care descriu semne divine, menite să-l îndrepte pe cel rătăcit spre calea voii divine (vezi experiența fraților lui Iosif [Gen 42-45]).
- **V. 15** – „să-i păzească porcii” – pierderea demnității prin depărtare de Dumnezeu.
- **V. 16** – invidierea animalelor pentru hrana lor indică dezumanizarea individului necunoscător de Dumnezeu, din cauza îndepărtării lui de chipul Creatorului.
- **V. 18-19** – „am păcătuit”, „nu mai sunt vrednic”, „fă-mă ca pe unul dintre argații tăi” – expresii ale pocăinței reale.
 - Am păcătuit – regretul pentru păcatul personal
 - Nu mai sunt vrednic – recunoașterea nevredniciei, a faptului că nu are niciun merit personal.
 - Fă-mă ca pe un argat – implorarea milei Tatălui.
- **V. 20**
 - „l-a văzut și i s-a făcut milă de el, a alergat” – Tatăl nu-și întâmpină fiul cu o atitudine suverană. El vine spre fiul întors.
 - L-a îmbrățișat și l-a sărutat – gesturi ce exprimă chiar și fizic iertarea dăruită cu drag fiului.
- **V. 22** – haina inelul și încălțăminte sunt toate daruri ale restaurării. Fiului îi este redat statutul de fiu, cu toate privilegiile aferente.
- **V. 23** – „Aduceți vițelul cel îngrășat!” Carnea era un aliment rar în Orientul Apropiat Antic. Sacrificarea vițelului îngrășat se făcea doar cu ocazii foarte speciale. Înțelegem de aici bucuria tatălui de a-și primi fiul întors acasă.

- **V. 28** – „Tatăl său a ieșit afară și îl ruga să intre.” Tatăl alergase în întâmpinarea mezinului, iar acum iese după fiul mai mare. El nu-l alege pe unul în detrimentul celuilalt.
- **V. 29** – Fiul cel mare își scoate în evidență meritele. El se simte nedreptățit că cineva cu merite mai puține se bucură de atenție sporită. Invidia și egoismul sunt patimile sale cele mai evidente. Poate că Mântuitorul atrage atenția asupra faptului că și în părtășia familiei lui Dumnezeu tot aceste două patimi produc cele mai grave prejudicii.
- **V. 30** – „acest fiu al tău” – se exprimă cu detașare, ca și cum fratele nu i-ar fi fost rudă.
- **V. 31** – „Fiule, tu întotdeauna ești cu mine și tot ce am este al tău”. Relația apropiată cu Tatăl și toate privilegiile ce decurg din ea ar fi trebuit să-i fie suficientă fiului. De obicei, reacția fiului mai mare le este caracteristică celor care nu-și găsesc plăcerea și împlinirea în relația cu Dumnezeu. Ei vor altceva – avantaje personale, pământești, egoiste.
- **V. 32** – Motivele de bucurie enunțate de tatăl său sunt sublime: fratele mai mic a revenit la viață și a fost găsit. Însă, pentru sufletul întunecat de patima invidiei și egoismului, acestea nu constituie motive reale de bucurie.

3. TRADUCEREA TEXTULUI

- Textul nu ridică probleme traductologice.

4. STRUCTURA TEXTULUI

- I. Plecarea fiului departe de casa tatălui său (v. 11-12)**
- II. Tragedia fiului care s-a depărtat de casa tatălui său (v. 13-16)**
 - i. Risipirea averii (v. 13)
 - ii. Degradarea morală (v. 13)
 - iii. Existența precară (v. 14)
 - iv. Pierderea demnității (v. 15)
 - v. Dezumanizarea treptată (v. 16)
- III. Pocăința fiului departe de casa tatălui său (v. 17-19)**
 - i. Regretul pentru păcatul personal (v. 18)
 - ii. Recunoașterea nevredniciei personale (v. 19a)
 - iii. Implorarea milei tatălui (v. 19b)
- IV. Bucuria tatălui la întâlnirea cu fiul pocăit (v. 20-24)**
 - i. Mila iertătoare a tatălui față de fiul pocăit (v. 20)
 - ii. Reabilitarea fiului pocăit (v. 21-22)

iii. Împărtășirea bucuriei pentru întoarcerea fiului pocăit (v. 23-24)

V. Ostilitatea fiului mai mare față de întoarcerea fratelui pocăit (v. 25-30)

- i. Refuzul de a participa la bucuria familiei pentru întoarcerea fratelui său (v. 25-28)
- ii. Reproșul adresat tatălui pentru bucuria revederii fratelui său (v. 29-30)

VI. Chemarea tatălui la bucurie pentru întoarcerea fiului pocăit (v. 31-32)

5. IDEEA EXEGETICĂ A TEXTULUI

- **Varianta 1 (idee exegetică):** *Atunci când fariseii îl acuză pe Domnul că îi primește cu bunăvoință pe păcătoși, El le arată că Dumnezeu se bucură de întoarcerea oricărui păcătos la El și îi cheamă pe toți ai Lui să fie părtași la această bucurie.*
- **Varianta 2 (idee teologică):** *Dumnezeu se bucură nespus de întoarcerea păcătoșilor la El și ne cheamă pe toți să fim părtași cu El la această bucurie.*

BIBLIOGRAFIE

EDIȚII ALE BIBLIEI

Novum Testamentum Graece, NA₂₈
Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu
Holy Bible, New Revised Standard Version

COMENTARIILE BIBLICE

Bădiliță, Cristian, *Evangelia după Luca*, București, Vremea, 2016.

LEXICOANE, DICȚIONARE EXEGETICE ȘI DICȚIONARE BIBLICE

Snodgrass, K. R., „Parabolă”, în Reid, Daniel G. (ed.), *Dicționarul Noului Testament*, Oradea, Casa cărții, 2009.

*** „Pildă”, în Ryken, Leland; Wilhoit, James C.; Longman, Tremper C. (eds.), *Dicționar de imagini și simboluri biblice*, Oradea, Casa Cărții, 2014.

ALTE SURSE

Ică, Ioan I. Jr. (ed.), *Cartea fiului risipitor. O parabolă biblică în șase lecturi pentru omul contemporan*, Sibiu, Deisis, 2005.

Pleșu, Andrei, *Parabolele lui Iisus. Adevărul ca poveste*, București, Humanitas, 2012.

1. DESCRIEREA CONTEXTULUI

A) CONTEXTUL ISTORIC, SOCIAL ȘI CULTURAL AL TEXTULUI

- *Date istorice, geografice și culturale privitoare la personajele textului.*
- Mântuitorul și-a început activitatea pământească într-o epocă în care poporul evreu aștepta cu nerăbdare apariția lui Mesia și instaurarea Împărăției lui Dumnezeu. De aceea, tema de fond a tuturor învățăturilor Sale este Împărăția lui Dumnezeu.

B) CONTEXTUL TEOLOGIC AL TEXTULUI

- *Date privitoare la destinatarii scrierii și la scopurile și trăsăturile teologice ale scrierii.*
- Evanghelistul Matei dovedește un interes deosebit pentru învățăturile lui Isus, probabil pentru a ajuta biserica siriană să împlinească porunca mării trimiteri „și învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit” (Mat 28.20).
- Isus este înfățișat ca învățător suprem, motiv pentru care sunt relatate rezumativ cinci mari discursuri ale Domnului privitoare la diferite aspecte ale Împărăției lui Dumnezeu.

C) CONTEXTUL LITERAR AL TEXTULUI

i. Genul literar al textului

- Discurs.

ii. Locul său în scrierea biblică

- Textul face parte din primul discurs al Mântuitorului dintre cele cinci consemnate în Evanghelia după Matei, numit Predica de pe munte (cap. 5-7). Predica de pe munte este rostită de Mântuitorul după ce El și-a început activitatea de propovăduire a Împărăției (4.17), și-a chemat primii ucenici (4.18-22) și a săvârșit vindecări ca semne ale pătrunderii Împărăției în veacul prezent (v. 23-25).
- Așadar, contextul rostirii Predicii de pe munte este cel al inaugurării Împărăției lui Dumnezeu. Tema Împărăției lui Dumnezeu străbate textul de la un capăt la

celălalt: cu adevărat fericiți sunt doar aceia care au parte de Împărăție (Mat 5.3, 10, 19); învățătura lui Isus conține cerințele intrării în Împărăție (5.20); tema dominantă a rugăciunii ucenicului lui Isus este venirea Împărăției (6.10); în ierarhia valorilor ucenicului creștin, Împărăția ocupă prima poziție (6.33); recompensa celor care fac voia lui Dumnezeu împlinind învățăturile lui Isus este intrarea în Împărăția cerurilor (7.21-23).

2. ANALIZA VERSETELOR DIN TEXT

- Comentariile exegetice vor fi mai utile în analiza acestui text, deoarece fericirile conțin multe concepte cu semnificații teologice de substanță.
- **V. 1**
 - „a șezut” – poziția adoptată de rabini atunci când își instruiau discipolii.
 - Ucenicii – aici este folosit termenul pentru prima dată în Evanghelia lui Matei. Discursul nu le este adresat doar ucenicilor, dar descrie caracterul, mentalitățile și conduita ucenicului lui Isus Hristos.
- **V. 3**
 - Săraci în duh - cei care au conștiința propriei insuficiențe, a propriei neputințe (vezi Ps 40.17).
 - A lor este Împărăția cerurilor – în Împărăție vor intra doar aceia care invocă harul dumnezeiesc, fără a se încrede în meritele proprii.
- **V. 4**
 - Cei ce plâng
 - Vezi Is 61.2-3 și Ezech 9.4 – situația evreilor întorși din exil, devastați de situația deplorabilă a poporului lui Dumnezeu și a mărturiei lui Dumnezeu.
 - Cei întristați din cauza întârzierii Împărăției lui Dumnezeu și a faptului că voia lui Dumnezeu încă nu este instaurată. Cei care suferă din cauza faptului că domnia lui Dumnezeu încă nu este revelată și instaurată deplin.
 - Ei vor fi mângâiați – de mângâiere vor avea parte atunci când Împărăția lui Dumnezeu va fi instaurată, iar ei vor participa la împlinirea celei mai fierbinți dintre dorințele lor.
- **V. 5**
 - Cei blânzi
 - Ecou al promisiunii avraamice enunțate în Ps 37.11; Țef 3.12-13.
 - Este vorba despre cei care nu-și fac dreptate singuri, ci așteaptă cu răbdare arătarea dreptății lui Dumnezeu.

- Pământul – țărâmul cel nou al Împărăției lui Dumnezeu.
- **V. 6**
 - Flămânzi și însetați după dreptate – dreptatea caracteristică Împărăției lui Dumnezeu, starea de ordine desăvârșită, în care cel credincios va fi răsplătit, iar cel păcătos va fi pedepsit.
 - Vor fi săturați – tânjirea lor după instaurarea ordinii divine va fi împlinită.
- **V. 7**
 - Mila – atribut divin, pe care trebuie să-l împărtășească ucenicii.
 - Vor avea parte de milă – intrarea în Împărăția lui Dumnezeu ca har obținut prin mila divină.
- **V. 8**
 - Curați la inimă – fără gânduri viclene, sinceri.
 - Îl vor vedea pe Dumnezeu – comuniunea cu El în Împărăție.
- **V. 9**
 - Făcătorii de pace – Pacea apare în VT ca o trăsătură de bază a Împărăției lui Dumnezeu, alături de dreptate (Is 11).
 - Fii ai lui Dumnezeu – urmează exemplul Tatălui și fac lucrarea acestuia.
- **V. 10**
 - Persecutați din cauza dreptății – Pentru că în veacul prezent nu domnește dreptatea divină, ci nelegiuirea celor răi, trăitorii dreptății lui Dumnezeu sunt persecutați. Este cea mai evidentă expresie a opoziției dintre veacul prezent și Împărăția lui Dumnezeu.
 - A lor este Împărăția, deoarece trăiesc de pe acum după dreptatea ei.
- **V. 11-12**
 - Cinstea celor persecutați pentru Împărăția lui Dumnezeu – situarea lor în continuitatea profeților din vechime, care au păstrat mărturia lui Dumnezeu în mijlocul unei națiuni apostate.
 - Răspлата celor persecutați pentru Hristos – în ceruri, cel mai sigur loc.
- **Concluzie:** În viziunea Împărăției lui Dumnezeu, fericirea le este dată tocmai celor ce dețin calitățile pe care lumea le consideră nedorite. Fericirea eternă a Împărăției lui Dumnezeu se situează la antipozii fericirii trecătoare a lumii.

3. TRADUCEREA TEXTULUI

- Textul nu ridică probleme traductologice.

4. STRUCTURA TEXTULUI

I. Fericirea ucenicilor în relația cu Dumnezeu (v. 3-6)

II. Fericirea ucenicilor în relația cu semenii (v. 7-12)

- i. Atunci când ei au inițiativa (v. 7-9)
- ii. Atunci când alții au inițiativa (v. 10-12)

5. IDEEA EXEGETICĂ A TEXTULUI

- *Mântuitorul spune că cei ce se împărtășesc acum de virtuțile și suferințele Împărăției lui Dumnezeu vor avea parte și de fericirea ei în veacul viitor.*

BIBLIOGRAFIE

EDIȚII ALE BIBLIEI

Novum Testamentum Graece, NA₂₈
Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu
Holy Bible, New Revised Standard Version

COMENTARIILE BIBLICE

Bădiliță, Cristian, *Evanghelia după Matei*, București, Curtea Vechea, 2009.
Wilkins, Michael J., *Matthew* (NIV Application Commentary), Grand Rapids, Zondervan, 2004.

LEXICOANE, DICȚIONARE EXEGETICE ȘI DICȚIONARE BIBLICE

Douglas, J. D. (ed.), *Dicționar biblic*, Liviu Pup și John Tipei, Cartea Creștină, Oradea, 1995.
Freedman, David Noel, *Eerdmans Dictionary of the Bible*, Grand Rapids, Eerdmans, 2000.

ALTE SURSE

Augustin, Fericitul, *Predica de pe munte a Domnului nostru Isus Hristos*, trad. Dorin-Octavian Picioruș, Sibiu, Agnos, 2006.
Luz, Ulrich, *Predica de pe munte*, trad. Ligia Taloș și Romeo Popa, Cluj-Napoca, Renașterea, 2011.
Stott, John, *Predica de pe munte*, trad. I. Ciobanu, Cluj-Napoca, Logos, 2005.

Analiza exegetică a unui text din epistolele pauline **ROMANI 12.1-2**

1. DESCRIEREA CONTEXTULUI

A) CONTEXTUL ISTORIC, SOCIAL ȘI CULTURAL AL TEXTULUI

- *Date istorice, geografice și culturale privitoare la destinatarii scrierii.*
- Vezi prelegerea anterioară.

B) CONTEXTUL TEOLOGIC AL TEXTULUI

- *Date privitoare la situația spirituală și eclesială a destinatarilor scrierii.*
- *Date privitoare la scopurile și trăsăturile teologice ale scrierii.*
- Vezi prelegerea anterioară.

C) CONTEXTUL LITERAR AL TEXTULUI

i. Genul literar al textului

- Text epistolar (de legătură). Textul face tranziția de la o secțiune preponderent doctrinară către una preponderent exortativă.

ii. Locul său în scrierea biblică

- Apostolul Pavel își expune detaliat viziunea privitoare la Evanghelia Domnului Isus Hristos, deoarece încă nu vizitase biserica din Roma (Rom 1.9-10). El își face cunoscută poziția în această privință mai ales pentru a ajuta la soluționarea tensiunii dintre evrei și foștii păgâni din biserica romană.
- În secțiunea anterioară a epistolei (cap. 1-11), apostolul Pavel a demonstrat mai întâi că toată rasa umană este vinovată înaintea lui Dumnezeu (cap. 1-3), că soluția la vinovăția umanității este harul lui Dumnezeu în Hristos (cap. 4-8) și că prin harul divin ia naștere poporul înnoit al lui Dumnezeu (cap. 9-11).
- După această expunerea privitoare la harul înnoitor al lui Dumnezeu, scriitorul sacru expune câteva aspecte ale noii vieți, pe care trebuie s-o trăiască poporul înnoit al lui Dumnezeu – Biserica (cap. 12-15).
- Versetele 1-2 din capitolul 12 formează împreună un text de tranziție de la expunerea teologică a Evangheliei, către tratarea unor aspecte de trăire a Evangheliei.

2. ANALIZA VERSETELOR DIN TEXT

- Se vor folosi îndeosebi comentarii exegetice, pentru interpretarea unor cuvinte și expresii semnificative pentru înțelegerea textului.

- V. 1

- „prin îndurărilor lui Dumnezeu” (*dia tōn oiktirmōn tou theou*)
 - Este vorba despre toate expresiile harului dumnezeiesc tratate sau amintite anterior, în expunerea privitoare la Evanghelia mântuirii lui Dumnezeu prin har, în Isus Hristos.
 - Toate îndemnulile apostolice care urmează a fi elaborate în această secțiune au la bază harul de care Dumnezeu i-a făcut parte poporului Său. Implicații:
 - 1) Resursele necesare împlinirii planului divin nu sunt umane, ci dumnezeiești;
 - 2) Oamenii nu au merite personale în împlinirea planului divin. Toate se fac datorită harului deja primit.
- „să aduceți” – vb. *paristēmi* are conotație cultică și apare adesea în limbajul biblic sacrificial atât în NT (Lc 2.22; Ef 5.27; Col 1.28), cât și în LXX (Num 16.9; Ps 5.3 [5.4 LXX]). De aceea, mai adecvată ar fi traducerea lui prin „să oferiți”.
- „trupurile voastre” – referire la întreaga făptură umană, nu doar la partea corporală. Versetul nu trebuie citit în termenii dualismului antropologic al filosofiei grecești.
- „ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu”
 - Limbajul sacrificial arată că apostolul vorbește despre consacrarea credincioșilor pentru Dumnezeu, și deci despre sfințirea acestora. În limbaj biblic, sfințirea nu are drept semnificație de bază purificarea morală, ci dedicarea (consacrarea) în slujba lui Dumnezeu. Prin consacrare, credincioșii sunt sfințiți, iar sfințirea lor se traduce și prin îmbunătățirea morală necesară săvârșirii lucrărilor lui Dumnezeu. Aceasta din urmă (preschimbarea morală) survine ca exigență ce vizează adecvarea individului față de caracterul lui Dumnezeu, Suveranul care l-a eliberat și i-a încredințat lucrările Sale. În iconomia planului divin, caracterul slujbașului (a jertfei) trebuie să fie o reflexie a caracterului lui Dumnezeu.
 - Jertfă vie – referire la viața dăruită de Dumnezeu credinciosului, prin moartea și învierea sa în Hristos și odată cu El (vezi Rom 6.1-14).

- Sfântă și plăcută – trăsături ale jertfei primite de Dumnezeu.
- „slujba voastră duhovnicească” (*tēn logikēn latreian hymōn*). Care este înțelesul lui *logikē*? Termenul este un *hapax legomenon* paulin.
 - 1) rezonabil (de la *logos*). În sprijinul acestei interpretări s-a spus că dedicarea în slujba lui Dumnezeu este urmarea logică, rezonabilă, a îndurării divine descrise în capitolele 1-11. S-a mai argumentat prin faptul că pentru a descrie caracterul spiritual al unui lucru, Pavel folosește, de obicei, termenul *pneumatikos*.
 - 2) spiritual (nematerial). În sprijinul acestei interpretări sunt aduse ocurențe din Testamentul lui Levi 3.6 și 1 Petru 2.2, unde adjectivul descrie natura imaterială a unui lucru (vezi apropierea de *pneumatikos* în 1 Pet 2.5).
- Deși dedicarea creștinului este o urmare rezonabilă a harului primit din partea lui Dumnezeu, considerăm că cel de-al doilea sens este cel intenționat de apostol, din următoarele motive:
 - 1) Folosirea termenului cu înțeles de „ceea ce este imaterial” în literatura iudaică de limbă greacă (Philon, *Despre legile speciale* 1.51.277; *Test. lui Levi* 3.6), dar și în 1 Petru 2.2.
 - 2) În context, este mai probabil ca Pavel să fi clarificat natura (imaterială a) jertfei, după ce i-a îndemnat pe cititori să-și aducă trupurile (*ta sōmata*) ca jertfe.
 - 3) Pavel nu a intenționat să descrie jertfa ca spirituală, în sensul că este obiectul lucrării Duhului. Pentru aceasta el folosește, într-adevăr, termenul *pneumatikos* în scrierile sale. De data aceasta, însă, a intenționat să descrie natura imaterială a jertfei creștinului. Antiteza nu este între firesc și duhovnicesc, ci între material și imaterial. Intenția scriitorului sacru este aceea de a arăta că, spre deosebire de vechile jertfe, jertfele aduse în Noul Legământ sunt spirituale, chiar dacă implică și dedicarea trupeză, materială.

- V. 2

- „să nu vă potriviți chipului veacului acestuia”
 - „să nu vă potriviți” (*mē suschēmatisesthe*) = să nu vă conformați, să nu vă lăsați modelați de... Pavel îi îndeamnă pe credincioși să nu se plieze pe valorile lumii păgâne. Este vorba în primul rând de

mentalități, care generează comportamente, deoarece contracararea acestei ispite se face prin înnoirea minții.

- „veacul acesta” – expresia descrie epoca prezentă, în care răul se bucură de o prezență masivă, iar marea parte a umanității zace în ignoranță față de Dumnezeu. De aceea, Pavel îl descrie ca pe un „veac rău” (*aiōnos ponēros* [Gal 1.4])
- „ci să vă transformați prin înnoirea minții” – procesul transformării lăuntrice a creștinului începe cu înnoirea mentalităților sale. Vechile mentalități, caracteristice veacului prezent, trebuie înlocuite cu cele noi, ale veacului viitor, în care creștinii au pășit odată cu Hristos.
- „ca să deosebiți voia lui Dumnezeu, cea bună, plăcută și desăvârșită”
 - Finalitatea prezentă a înnoirii duhovnicești este discernământul spiritual, în virtutea căruia creștinul, pe măsură ce se înnoiește, cunoaște tot mai clar și amănunțit voia divină.
 - „Voia lui Dumnezeu” înseamnă, întâi de toate, planul suveran al lui Dumnezeu. A discerne voia lui Dumnezeu înseamnă a cunoaște cât mai bine acest plan și a-l împlini în toate detaliile vieții de zi cu zi.
 - „bună, plăcută și desăvârșită” – însușiri ale voii divine care vor fi percepute doar de cei care, cu mințile înduhovnicite, discern voia lui Dumnezeu. Fără o înnoire a minții, voia lui Dumnezeu nu este agreabilă, deoarece va intra inevitabil în conflict cu mentalitățile greșite ale omului firesc.

3. TRADUCEREA TEXTULUI

- V. 1

- „prin îndurările lui Dumnezeu”
- „să oferiți trupurile voastre”
- „slujba voastră duhovnicească”

- V. 2

- „Să nu vă conformați acestui veac”
- „ci să vă transformați prin înnoirea minții”
- „ca să discerneți voia lui Dumnezeu”

- Pentru o traducere nouă a textului în limba română, vezi EDCR.

4. STRUCTURA (SINTACTICĂ A) TEXTULUI (DIAGRAMA TEXTULUI)

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί,
 διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ
 παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν
 ζῶσαν
 ἀγίαν
 εὐάρεστον τῷ θεῷ,
 τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν·
καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ,
ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς
 εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ,
 τὸ ἀγαθὸν
 καὶ εὐάρεστον
 καὶ τέλειον.

Vă îndemn deci, fraților,
 pentru îndurările lui Dumnezeu,
 să oferiți trupurile voastre ca pe o jertfă
 vie,
 sfântă,
 plăcută lui Dumnezeu
 [aceasta este] slujba voastră duhovnicească.
Și să nu vă conformați acestui veac,
ci să vă transformați prin înnoirea minții,
 ca să discerneți voia lui Dumnezeu,
 cea bună,
 plăcută
 și desăvârșită.

5. IDEEA EXEGETICĂ A TEXTULUI

- *Ca urmare a împărtășirii sale de harul vieții celei noi, dobândite de la Dumnezeu în Hristos, creștinul trebuie să-și consacre viața împlinirii voii lui Dumnezeu.*

BIBLIOGRAFIE

EDIȚII ALE BIBLIEI

Novum Testamentum Graece, NA₂₈
Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu
Holy Bible, New Revised Standard Version

COMENTARIII BIBLICE

Byrne, Brendan, *Romans* (Sacra Pagina), Collegeville, The Liturgical Press, 1996.

Kruse, Colin G., *Paul's Letter to the Romans* (The Pillar New Testament Commentary), Grand Rapids, Eerdmans, 2012.

Moo, Douglas J., *The Epistle to the Romans* (New International Commentary on the New Testament¹), Grand Rapids, Eerdmans, 1996.

Schreiner, Thomas R., *Romans* (Baker Exegetical Commentary on the New Testament), Grand Rapids, Baker Academic, 1998.

LEXICOANE, DICȚIONARE EXEGETICE ȘI DICȚIONARE BIBLICE

Arndt, W.; Danker, F. W.; Bauer, W. & Gingrich, F. W., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, sixth edition, Chicago, University of Chicago Press, 2000 (BDAG).

¹ Prescurtarea denumirii acestei serii de comentarii biblice este deja bine cunoscută în cercetarea biblică: NICOT pentru Vechiul Testament și NICNT pentru Noul Testament.